

yaklaşık maliyet hesabında yüklenici kârı ile ilgili olarak “%20 oranını geçmemek üzere” şeklinde bir düzenleme yapılmış iken, sözleşme giderleri ve genel giderlere ilişkin herhangi bir belirlemede bulunulmamış ve işin gereklerine göre bunları belirleme yetkisi ihaleyi yapan idarenin takdirine bırakılması

**Sayıştay Kararı – 1. Daire,
168/10801, T. 3.12.2020**

Geri ödenecek masraflar

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilmiş olan ve ... yükleniminde bulunan ... TL sözleşme bedelli ... İşi'nde, “Geri ödenecek masraflar” kaleminden herhangi bir kanıtlayıcı belge ve belirli bir iş veya hizmet karşılığı olmaksızın ödemeler

yapıldığı iddia edilmektedir.

Söz konusu işe ait idari şartnamenin;

“Teklif mektubunun şekli ve içeriği” başlıklı 22’nci maddesinin, 22.1’inci kısmında;

“Teklif mektupları, ekteki form örneğine uygun şekilde yazılı ve imzalı olarak sunulur”,

“Diğer Hususlar” başlıklı 47’nci maddesinin “Mali Hususlar” başlıklı 47.2’nci bölümünde;

“Birim Fiyat Teklif Cetvelinde gösterilen her bir pozisyon için Danışman tarafından teklif edilecek olan teknik personel ücretleri, ihale tarihi itibari ile yürürlükte olan brüt asgari ücretin;

Proje Müdürü için 8 (sekiz) katından,

...

az olamaz. ...

Teklif edilen toplam tutara istekliler tarafından belirlenecek oranda hesap edilen geri ödenecek masraflar karşılığı eklenecektir.

Mali Teklif Tutarı; teknik personel ücretleri toplamı (A), geri ödenecek masraflar karşılığı (B), faturalı giderler tutarının (C) toplamından oluşacaktır.”

“Birim Fiyat Cetveli” başlıklı 47.4 bölümünde;

“İstekliler, teklif mektubunun ekinde, ‘Özel Teknik Şartname’nin ekinde verilen Birim Fiyat Cetvelini dolduracaklardır.”

denilmektedir.

Özel Teknik Şartname eki Birim Fiyat Cetveli ise özetle,

Sıra No İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması

A TEKNİK PERSONEL GİDERLERİ TOPLAM (A)

B GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR

(TOPLAM A'NIN YÜZDESİ OLARAK) TOPLAM (B)

C FATURALI GİDERLER (TAHMİNİ) TOPLAM (C)

TOPLAM TUTAR (A+B+C)

şeklindedir.

Buna göre, ihalede isteklilerden toplam teklif bedellerini teklif mektubu ekinde doldurup sunacakları Birim Fiyat Cetvelinde 3 kalem olarak göstermelerinin, bu kalemlerden "geri ödenecek masraflar" kalem tutarının "teknik personel ücretleri" kalem tutarının belli bir yüzdesi olarak belirtmelerinin istendiği ve tekliflerin de bu şekilde verildiği anlaşılmaktadır. Nitekim yüklenicinin teklif mektubu ekindeki Birim Fiyat Cetvelinde "geri ödenecek masraflar" kalem tutarının "teknik personel ücretleri" kalem tutarının %... 'i olarak belirlenip teklif edildiği görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 13'üncü maddesinin 13.1. bölümünde;

"...

Sözleşme bedelinin (Ücret ve Geri Ödenebilir Masraflar) ödeme şartları

1. a) Sözleşme bedelini aşmamak kaydıyla, İdare (b) fıkrasında belirtilen ücretleri ve (c) fıkrasında belirtilen masrafları Danışmana ödeyecektir.
2. b) Personele ödenecek ücret, danışmanın teklif ettiği ücret hadleri üzerinden ve yine Sözleşmede belirtilen şartlara tabi kalmak kaydıyla, işe başlama tarihinden sonra bu personelin hizmetlerin ifası için harcamış

olduğu fiili zaman esas alınarak hesaplanacaktır.

3. c) b) bendi dışında kalan, danışmanın iři ifası sırasında Danışmanın fiilen yapacağı makul harcamalardan ibaret olacaktır.” hűkmű,

“Hakedişler ve ödeme şekli” başlıklı 13.3. maddesinde;

“13.3.1. Hizmetin ifa edildiđi sűre içerisinde Aylık Dűnemler Halinde en geç on beř (15) gűn içinde Danıřman, her ay için hazırlanacak hakediřlere esas olacak geçerli maař ve SGK bildirimlerini, fatura, makbuz ve diđer kanıtlayıcı belgeleri İdareye verecektir. Yabancı para birimi ve Tűrk Lirası cinsinden yapılacak űdemelere iliřkin aylık hakediřler ayrı bűlűmler halinde Hakediř tutarının hangi miktarının űcretlere, hangilerinin de personel űcreti dıřındaki diđer masraflara ait olduđu belirtilecektir.” hűkmű ve

“Diđer Hususlar” bařlıklı 55’inci maddesinin “űdeme Esasları” bařlıklı 55.5.1. bűlűműnde ise;

“Bu sűzleřme kapsamında verilecek hizmetlerle ilgili olarak Danıřmana yapılacak űdemeler, Birim Fiyat Teklif Cetvelinde yer alan ű kalem esas alınarak yapılacak olup bu kalemlerin kapsamları, hesaplamaları ve űdemeleri ařađıdaki gibi olacaktır.

55.5.1.1- Teknik Personel űcretleri:

Birim Fiyat Teklif Cetveli’nde gűsterilen pozisyonlarda bu sűzleřmenin ifası için Danıřman tarafından çalıřtırılan personelin aylık brűt tavan űcretleri, bu kalem kapsamında űdenecektir. Birim Fiyat Teklif Cetveli’nde her pozisyon için Danıřman tarafından teklif edilmiř olan űcretler, o pozisyonda çalıřtırılacak olan kilit personelin aylık űcretlerinin tavanını teřkil eder. Danıřman’ın kilit personeline yaptđı űdemelerin varsa, bu űcreti ařan miktarı için Danıřman’a bir ödeme yapılmaz.

...

55.5.1.2- Geri Ödenecek Masraflar:

Bu kalemde belirtilmiş olan yüzde sabit olup, bu kalemden yapılacak ödemeler, Danışman'ın bütün genel masraflarına karşılıktır. Genel Masraflar adı altında ödenecek toplam tutar, kilit personel için ödenecek toplam tutara bağlı olarak değişecektir.

Her hakedişte geri ödenecek masraflar Birim Fiyat Teklif Cetvelindeki Genel Masraflar yüzdesi ile kilit personele ödenen miktarların çarpımı ile belirlenecektir.

Aşağıda, bunlarla sınırlı kalmamak kaydıyla, bu kalem altında ödenecek Danışman'a Genel Masraflar şunları da ihtiva etmektedir.

1. a) İdari personel masrafları, teknik hizmetlerden başka hizmetlerde çalışan personele ilişkin her türlü masraflar,
2. b) Danışman'ın Türk ve yabancı personelinin yapacağı her türlü yurtiçi ve yurtdışı seyahat giderleri, ulaştırma (Danışman'ın taahhüdü gereği personeline sağlayacağı her türlü araç, otomobile ait işletme ve bakım) giderleri, ikamet ve geçinme, tedavi, kira giderleri ile malzeme, araç ve cihaz satınalma için ödenecek her türlü masraflar (resim, harç ve vergiler dahil),
3. c) Aylık brüt tavanını aşan fazla mesai zammı (saatlik ücretle kanunen verilmesi gereken zamlı saatlik ücret arasındaki fark) ve hastalık izni yardımları, sigorta primleri, vergiler, emekli ikramiyeleri veya kıdem tazminatları ile fonlar ve her türlü kanuni kesintiler ve ilave vergiler,
4. d) Ofis sarf malzemeleri giderleri (posta ve kargo masrafları, kırtasiye ve ofis malzemeleri, fotokopi ve ozalit vb. masrafları, baskı, ciltleme, iletişim, sigorta ve işin icrası için gerekli her türlü alet, edevat, malzeme ve bilgisayar vs. Masrafları),
5. e) Her türlü kar ve bütün genel giderler,

6. f) Her türlü Danışman riski ve yükümlülükleri.

55.5.1.3- Faturalı Giderler:

Önceden İdare'nin onayı alınmak kaydı ile yapılan veya İdare'ce istenecek aşağıdaki hizmetlere ait masraflar, bunları tevsik eden faturalar, makbuzlar, bordrolar ve benzeri dokümanlar esas tutulmak üzere, Faturalı Giderler başlığı altında ödenecektir.

..." hükmü

yer almaktadır.

Sözleşmenin bu hükümlerinden;

Danışmana ödemelerin Birim Fiyat Teklif Cetvelinde yer alan üç kalem (teknik personel ücretleri, geri ödenecek masraflar ve faturalı giderler) esas alınarak yapılacağı,

"Geri ödenecek masraflar" kaleminin Danışmanın bütün genel masraflarına karşılık olarak "teknik personel ücretleri" kalemi tutarının ihalede teklif edilen sabit yüzdesi olarak hesaplanacağı, "geri ödenecek masraflar" kaleminin, diğer iki kalem olan "teknik personel ücretleri" ile "faturalı giderler" kalemleri dışında kalan ve ayrıntısı sözleşmenin 55.5.1.2'nci maddesinde yazılı idari personel giderleri, teknik personelin "teknik personel ücreti" kapsamında olmayan bazı giderleri, ofis giderleri, her türlü gider ile yüklenici karını kapsadığı, bu kalemin kapsadığı giderlerin bunlarla da sınırlı olmadığı,

"Teknik personel ücretleri" ile "faturalı giderler" kaleminden ödeme yapılmasının belge ibrazına bağlı olduğu, "teknik personel ücretleri" için ibraz edilecek belgelerin (maaş bordroları, SGK bildirimleri ile diğer belgeler) aynı zamanda "geri ödenecek masraflar" kaleminin de kanıtlayıcı belgeleri olacağı

anlaşılmaktadır.

“Teknik personel ücretleri” için kanıtlayıcı belgelerin İdareye sunulmadığı yönünde herhangi bir tespit bulunmadığına göre, “geri ödenecek masraflar”ın ödenmesinde belge eksikliğinden ve dolayısıyla da kamu zararından söz edilemez.

Diğer taraftan; Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Yaklaşık maliyetin hesaplanması ve güncellenmesi” başlıklı 11’inci maddesinin üçüncü fıkrasında; “Danışmanlık hizmetinin gerçekleştirilmesi için gerekli olan iş kalemlerine veya iş gruplarına ilişkin miktarların tespit edilen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutarların toplanması ile elde edilen genel toplam tutar, sözleşme giderleri ve genel giderler ile KDV hariç olarak belirlenir. Bulunan bu tutara işin niteliği dikkate alınarak % 20 oranını geçmemek üzere yüklenici karı eklenir. Bu tutar, kar hariç belirlenen genel toplam tutar üzerinden hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler ile toplanarak yaklaşık maliyet hesaplanır. ...” hükmü yer almaktadır. Bu hükümde, yaklaşık maliyet hesabında yüklenici kârı ile ilgili olarak “%20 oranını geçmemek üzere” şeklinde bir düzenleme yapılmış iken, sözleşme giderleri ve genel giderlere ilişkin herhangi bir belirlemede bulunulmamış ve işin gereklerine göre bunları belirleme yetkisi ihaleyi yapan idarenin takdirine bırakılmıştır. Söz konusu iş kapsamında, anılan üç kalem dışında yükleniciye ayrıca kâr ve/veya genel giderler adı altında başka herhangi bir ödeme de yapılmamıştır.

Bu nedenlerle, sorguda kamu zararı olduğu iddiası ile hesaplanan ... TL için ilişilecek husus bulunmadığına karar verildi.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu’nun 55’inci maddesi uyarınca işbu ilamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy çokluğuyla,

İlave Görüş:

Üye ...'ın Daire kararındaki gerekçelere ilave görüşü:

Danışmanlık Hizmet Alımları Uygulama Yönetmeliğinin "Sözleşme tasarısı" başlıklı 17'nci maddesinde; İdarenin, sözleşme tasarısını bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas alarak hazırlayacağı, Tip Sözleşmede boş bırakılan veya dipnota alınan hususların, işin özelliğine ve sözleşme türüne göre 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayacak şekilde düzenleneceği ve İdarenin, Tip Sözleşmede düzenlenmeyen, ancak işin özelliğine göre düzenlenmesine gerek duyulan hususları, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, maddeler halinde düzenleyerek "Diğer Hususlar" bölümüne ekleyebileceği hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğe ekli Tip Sözleşmenin 13'üncü maddesinde ise ödeme yeri ve şartları düzenlenmiş, 13.3.1 maddesinin dipnotunda ise, birim fiyat sözleşmelerde 13.3.1 maddesinin;

"Hizmetin ifa edildiği süre içerisinde..... (İdare tarafından belirlenen dönemlerin bitiminden itibaren) en geç on beş (15) gün içinde Danışman, her ay için hazırlanacak hakedişlere esas olacak geçerli maaş ve SGK bildirimlerini, fatura, makbuz ve diğer kanıtlayıcı belgeleri İdareye verecektir. Yabancı para birimi ve Türk Lirası cinsinden yapılacak ödemelere ilişkin aylık hakedişler ayrı bölümler halinde Hakediş tutarının hangi miktarının ücretlere, hangilerinin de personel ücreti dışındaki diğer masraflara ait olduğu belirtilecektir." şeklinde düzenleneceği belirtilmiş ve hakediş ödemelerine esas belgelerin idareye ibrazı emredici hüküm olarak yer almıştır.

Maddenin devamında ise, kanıtlayıcı belgelerin yeterli görülüp görülmemesine göre ödemenin ne şekilde yapılacağına dair hükümlere yer verilmiştir. Madde, ödemenin belgelendirilmesi esasına dayandırılmış ve destekleyici veya kanıtlayıcı belgenin yeterli görülmemesi halinde ödemenin yapılmaması veya geciktirilmesi öngörülmüştür.

Yine aynı Tip Sözleşmenin "Diğer hususlar" başlıklı 55'inci maddesi boş bırakılarak ne şekilde düzenleneceği 42 numaralı madde dipnotunda açıklanmıştır. 42 no'lu dipnotta ise;

"İdarelerce, bu Tip Sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, ihale dokümanına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine ve bunlara ilişkin Kamu İhale Kurumu tarafından yayınlanan düzenleyici mevzuata ve emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak ve bu Tip Sözleşme hükümlerinde değişiklik yapmamak ya da sonuçlarını ortadan kaldırmamak üzere, işin özelliğine göre sözleşmelerde bu başlık altında bir ya da birden fazla maddeyi içerecek şekilde madde numaraları teselsül ettirilerek başka düzenlemelere yer verilebilir."

denilmek suretiyle, bu Tip Sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde ve bu tip Sözleşme hükümlerinde değişiklik yapmamak ya da sonuçlarını ortadan kaldırmamak şartlarıyla bu maddenin düzenleneceği belirtilmiştir.

Ancak idare tarafından hazırlanan Sözleşmenin 55'inci maddesi, bu Tip Sözleşmenin 13.3.1 ve devamı maddelerinde düzenlenen amir hükümleri ortadan kaldıracak şekilde düzenlenmiştir. 55'inci maddenin başlığından ve dipnotundan da anlaşılacağı üzere bu maddenin tip sözleşmenin daha önce düzenlenen hükümlerinde değişiklik yapmaması veya ortadan kaldırmaması ve sözleşmede yer almayan diğer hususlara yer vermesi gerekmektedir.

Bunu sağlayacak olanlar da İhale İşlem Dosyasının en önemli unsuru olan sözleşme tasarısı ve eklerinin hazırlanması ve onaylanmasında görevli ve yetkili olanlardır. İhale konusu işin sözleşmesinin incelenmesinde bu konuda görevli olanların gerekli dikkat ve özeni göstermedikleri hatta danışman lehine sonuçlar doğuran düzenlemelere yol açtıkları görülmektedir.

Bu nedenle sözleşme tasarısı ve eklerini hazırlayan ve onaylayanlar hakkında gerekli inceleme ve soruşturma

yapılmasını temin için konunun ayrıca ... Bakanlığına ayrıca yazılması gerekir.

Karşı Oy Gerekçesi:

Üye ... ve Üye ...'ün karşı oy gerekçeleri:

... işine ait sözleşmenin "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 13'üncü maddesinde "13.1. Sözleşme bedeli (ilave işler nedeniyle meydana gelebilecek artışlara ilişkin bedel dahil) ...'de ve aşağıda öngörülen plan ve şartlar çerçevesinde ödenecektir :

....

Sözleşme bedelinin (Ücret ve Geri Ödenebilir Masraflar) ödeme şartları

1. a) Sözleşme bedelini aşmamak kaydıyla, İdare (b) fıkrasında belirtilen ücretleri ve (c) fıkrasında belirtilen masrafları Danışmana ödeyecektir.
2. b) Personele ödenecek ücret, danışmanın teklif ettiği ücret hadleri üzerinden ve yine Sözleşmede belirtilen şartlara tabi kalmak kaydıyla, işe başlama tarihinden sonra bu personelin hizmetlerin ifası için harcamış olduğu fiili zaman esas alınarak hesaplanacaktır.
3. c) b) bendi dışında kalan, danışmanın işi ifası sırasında Danışmanın fiilen yapacağı makul harcamalardan ibaret olacaktır.

....

13.3. Hakedişler ve Ödeme Şekli

13.3.1. hakedişlere esas olacak geçerli maaş ve SGK bildirimlerini, fatura, makbuz ve diğer kanıtlayıcı belgeleri İdareye verecektir." düzenlemesi yapılmış ve bu düzenlemeyi açıklayıcı hususlar sözleşmenin 55'inci maddesinde esas altına alınmıştır.

Sözleşmenin “Diğer hususlar” başlıklı 55’inci maddesinde;

“....

55.5 ÜCRET VE ÖDEMELER

55.5.1- Ödeme Esasları: Bu sözleşme kapsamında verilecek hizmetlerle ilgili olarak Danışmana yapılacak ödemeler, Birim Fiyat Teklif Cetvelinde yer alan üç kalem esas alınarak yapılacak olup bu kalemlerin kapsamı, hesaplamaları ve ödemeleri aşağıdaki gibi olacaktır.

55.5.1.2- Teknik Personel Ücretleri:

Birim Fiyat Teklif Cetvelinde gösterilen pozisyonlarda bu sözleşmenin ifası için Danışman tarafından çalıştırılan personelin aylık brüt tavan ücretleri, bu kalem kapsamında ödenecektir. Birim Fiyat Teklif Cetvelinde her pozisyon için Danışman tarafından teklif edilmiş olan ücretler, o pozisyonda çalıştırılacak olan kilit personelin aylık ücretlerinin tavanını teşkil eder. Danışmanın kilit personeline yaptığı ödemelerin varsa, bu ücreti aşan miktarı için Danışmana bir ödeme yapılmaz.

İşin devamı sırasında idarenin onayı alınarak Birim Fiyat Teklif Cetvelinde yer alan tavan ödemesinin toplam miktarı aşılmamak şartıyla teknik personel sayısı ve adam-ay miktarları değiştirilebilir veya aylık brüt ücretleri mevcut kadrolardan birine denk alınmak suretiyle yeni kadrolar açılabilir.

Ücretlere, sosyal sigorta primleri ve burada sayılanlarla sınırlı kalmamak üzere yürürlükteki yasa ve mevzuata göre personel için ödenmesi gereken her türlü vergi, kesinti, masraf vb. harcamalar dahildir.

Ücretler kilit personele, işle bilfiil çalıştıkları süre ile pazar günleri ve Türkiye’deki resmi tatil günleri için ödenecektir.

Ödemelerde münhasıran yalnızca bu Sözleşmenin kapsamındaki işlerde bilfiil çalışılan saatler esas alınacaktır. İşyeri dışında bu işle ilgili olarak görevlendirilmiş olanlara da ücretleri ödenecektir.

Bir yıldan fazla süre çalışan T.C. vatandaşı olan personele iş kanunu uyarınca, yabancı elamanlara ise 30 (otuz) takvim günü İdarenin onayı ile ücretli izin verilir. Bir yıl veya daha fazlası için devamlı vazifelendirilen personele her sene kanuni izin müddeti esnasında Teknik Personel Ücretleri ve Geri Ödenecek Masraflar üzerinden ödeme yapılacaktır. Hastalık izinleri ve diğer izinler için ödeme yapılmayacaktır.

Ücretli yıllık izin dışında her bir personele verilecek hastalık ve diğer izinlerin süresi yıllık toplam en fazla 30 gündür.

Haftalık toplam çalışma süresi 45 saattir.

Günlük çalışma süreleri, haftalık toplam 45 saati sağlayacak şekilde tespit edilecektir.

Danışman elemanları, haftalık toplam çalışma saati aşılmamak şartıyla cumartesi ve pazar günleri de çalıştırılabilecektir.

Tespit edilen günlük çalışma saatlerine bağlı olarak hakedişe esas her bir ay için pazar ve resmi tatil günleri hariç olmak üzere çalışılması gereken aylık toplam çalışma süresi, saat cinsinden hesaplanacaktır.

Hakedişe esas ay içinde her bir kilit personelin her gün çalıştıkları süre tespit edilerek aylık puantaj cetveli halinde hakedişe eklenecektir. Bu Aylık Puantaj Cetveli Danışman ve İdarenin sorumlu personeli tarafından imzalanacaktır.

Her bir kilit personel için ödenecek aylık brüt ücret; o hakediş dönemine ait Aylık Puantaj Cetvelinde saat olarak gösterilen bilfiil çalıştığı toplam sürenin söz konusu o ay

için çalışması gereken aylık toplam çalışma Süresine oranının, Birim Fiyat Teklif Cetvelindeki aylık ücretle çarpımına eşit olacaktır.

Aylık Puantaj Cetveline göre, hakedişe esas ay içinde çalışılması gereken aylık toplam sürenin tamamında çalışmış olan her bir teknik personel kendi pozisyonuna ait ücreti tam olarak hak etmiş olacaktır.

Kontrollük işinde çalışacak teknik personel, gerekirse idare onayıyla vardiyalı çalışma sistemine geçecektir ve vardiyalı işlerde, vardiyalı çalışma için normal ücretlerin dışında ek ödeme yapılmayacaktır.

Gereken hallerde İdarenin izin ve onayı ile teknik personel fazla mesai yapabilecektir. Ancak fazla mesai yapılması halinde fazla mesai yapan teknik personel için birim fiyat teklif cetvelindeki ücretlerden ödeme yapılacak, fazla mesai farklarının (saatlik ücretle kanunen verilmesi gereken zamlı saatlik ücret arasındaki fark) Danışmana ödenen geri ödenecek masraflara dahil olduğu kabul edilecektir.

Fazla mesai ücretleri, aylık ücretin 195'e (yüz doksan beş) bölünmesiyle hesaplanacaktır. Fazla mesai olarak bilfiil çalışılan süre alınacaktır.

Proje Müdürüne fazla mesai ücreti ödenmeyecektir.

Teknik personele yapılacak aylık brüt ücret ödemesi, Birim Fiyat Teklif Cetvelinde Teknik Personel Gideri olarak teklif edilen birim fiyattan daha düşük olmayacaktır. Yüklenici, personele yapılan aylık brüt ücret ödemesinin teklif birim fiyattan daha düşük olmadığını belgelemekle yükümlüdür.

Teknik personele Teklif Cetvelinde teklif edilen birim fiyattan daha düşük ödeme yapıldığının veya mevzuata aykırı kesinti yapıldığının İdare tarafından tespit edilmesi halinde, müteakip hakedişte düşük ödeme yapılan personel brüt maaşının 10 (on) katı oranında aylık ceza kesintisi yapılacaktır.

55.5.1.3-Geri Ödenecek Masraflar:

Bu kalemde belirtilmiş olan yüzde sabit olup, bu kalemden yapılacak ödemeler, Danışmanın bütün genel masraflarına karşılıktır. Genel Masraflar adı altında ödenecek toplam tutar, kilit personel için ödenecek toplam tutara bağlı olarak değişecektir.

Her hakedişte geri ödenecek masraflar Birim Fiyat Teklif Cetvelindeki Genel Masraflar yüzdesi ile kilit personele ödenen miktarların çarpımı ile belirlenecektir.

Aşağıda, bunlarla sınırlı kalmamak kaydıyla, bu kalem altında ödenecek Danışmana Genel Masraflar şunları da ihtiva etmektedir.

1. a) İdari personel masrafları, teknik hizmetlerden başka hizmetlerde çalışan personele ilişkin her türlü masraflar,
2. b) Danışmanın Türk ve yabancı personelinin yapacağı her türlü yurtiçi ve yurtdışı seyahat giderleri, ulaştırma (Danışmanın taahhüdü gereği personeline sağlayacağı her türlü araç, otomobile ait işletme ve bakım) giderleri, ikamet ve geçinme, tedavi, kira giderleri ile malzeme, araç ve cihaz satınalma için ödenecek her türlü masraflar (resim, harç ve vergiler dahil),
3. c) Aylık brüt tavanını aşan fazla mesai zammı (saatlik ücretle kanunen verilmesi gereken zamlı saatlik ücret arasındaki fark) ve hastalık izni yardımları, sigorta primleri, vergiler, emekli ikramiyeleri veya kıdem tazminatları ile fonlar ve her türlü kanuni kesintiler ve ilave vergiler,
4. d) Ofis sarf malzemeleri giderleri (posta ve kargo masrafları, kırtasiye ve ofis malzemeleri, fotokopi ve ozalit vb. masrafları, baskı, ciltleme, iletişim, sigorta, ve işin icrası için gerekli her türlü alet, edevat, malzeme ve bilgisayar vs. Masrafları),
5. e) Her türlü kar ve bütün genel giderler,

6. f) Her türlü Danışman riski ve yükümlülükleri.

55.5.1.4-Faturalı Giderler

Önceden İdarenin onayı alınmak kaydı ile yapılan veya İdarece istenecek aşağıdaki hizmetlere ait masraflar, bunları tevsik eden faturalar, makbuzlar, bordrolar ve benzeri dökümanlar esas tutulmak üzere, Faturalı Giderler başlığı altında ödenecektir.

1. a) Özel Etüt ve Deneyler: Bunlara, hizmetlerin ifası sırasında lüzum görülecek hidrografik, ekolojik, jeodezik, batimetrik, jeoteknik, sismik, deniz canlıları ve benzeri çalışmalar ile ilgili özel etüt ve deneylerin masrafları dahil olacaktır.
2. b) Sözleşme ile ilgili sorunların giderilmesi için gerekli hukuki giderler ve hukuki danışmanlık giderleri,
3. c) İdarenin gerek göreceği eğitimlerle ilgili eğitim yeri temini, eğitim dokümantasyonu masrafları,
4. d) İdarenin konuyla ilgili talep edeceği diğer harcamalar.

Bu başlık altındaki işlerin yapılması İdare tarafından gerekli görülüp Danışmandan istenebileceği gibi, gereği belirtilmek suretiyle Danışman tarafından da istenebilir. Ancak Danışmanın talep etmesi halinde İdarenin onayının alınması şarttır. Danışman, bu başlık altında yapılması kesinleşecek her iş için teknik ve mali yönden araştırma yaparak, bu hizmetleri yaptıracığı kuruluş ya da firmalar ile işin maliyeti için İdarenin onayını alacaktır. Söz konusu ilave işin maliyeti, hiçbir şekilde bu keşif tutarını geçmeyecektir. Bu işler için Danışmana yapılacak ödemelerde, Danışmanın masrafları karşılığı harcanan bedelin %5'i kadar bir bedel yapılan harcamaya ilave edilerek ödeme yapılacaktır.

Yapılan hizmetin karşılığını Danışman ödeyecek fatura, makbuz vb. sarf evrakının İdareye verilmesinden sonra ilk hakedişe dahil edilmek suretiyle İdare tarafından Danışmana geri

ödenecektir. Yapılan hizmetin gerçek karşılığına yukarıda bahsedilenler dışında genel masraflar, sabit ücret veya kar adı altında hiçbir ek ödeme yapılmayacaktır. Faturalar üzerinden ödenecek vergi ve resimler için geçerli T.C. Kanun ve Genelgelerinden, İdare lehine olanı uygulanacaktır.

Yabancı para birimi ile yapılan harcamaların fatura bedeli (KDV hariç) fatura tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kurları veya çapraz kurlar esas alınarak sözleşmeye esas para birimine çevrilerek hakedişe dahil edilecektir.

İdare, Teknik Personel Ücretleri başlığı dahilinde addettiği hiçbir hizmetin bu kalem dahilinde yapılmasına müsaade etmeyecektir. İdare, gerektiğinde bu hizmetlerin Teknik Personel Ücretleri başlığı dahilinde yapılabilmesi için Danışmandan Sözleşme hükümleri çerçevesinde adam/ay miktarlarında değişiklik yapmasını isteyecektir.

İdarenin gerekli görmesi durumunda bu kalemden Teknik Personel Ücretleri ve Geri Ödenecek Masraflara aktarma yapılabilir. Danışman bu bölümde kullanılmayan para ile ilgili herhangi bir talepte bulunamaz. İş sonunda kalan para (varsa), toplam Sözleşme Bedelinden düşülür" şeklinde ayrıntılı bir düzenlemede bulunulmuştur.

04.03.2009 tarih ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık maliyetin hesaplanması ve güncellenmesi" başlıklı 11'inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "(3) Danışmanlık hizmetinin gerçekleştirilmesi için gerekli olan iş kalemlerine veya iş gruplarına ilişkin miktarların tespit edilen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutarların toplanması ile elde edilen genel toplam tutar, sözleşme giderleri ve genel giderler ile KDV hariç olarak belirlenir. Bulunan bu tutara işin niteliği dikkate alınarak % 20 oranını geçmemek üzere yüklenici karı eklenir. Bu tutar, kar hariç belirlenen genel toplam tutar üzerinden hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler ile toplanarak yaklaşık

maliyet hesaplanır." hükmü ile;

1) Genel Toplam Tutar = Gerekli İş Kalemlerine (İş Gruplarına) İlişkin Miktarlar x Tespit Edilen Fiyatlar, toplamı,

2) Kar = Genel Toplam Tutar x % 20'ye kadar,

3) Sözleşme Giderleri ve Genel Giderler,

4) KDV,

olmak üzere yaklaşık maliyetin hesaplanma yöntemi ortaya konulmuştur. Kamu idarelerince yapılacak, Danışmanlık Hizmet Alımı İhalelerinde yaklaşık maliyetin bu yöntemle hesaplanacak olması, aynı zamanda ihale yapıp sözleşmeye bağlandıktan sonra ödemeye esas usule de yön göstermektedir.

Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde % 20'ye kadar kar öngörülmüşken genel giderler için herhangi bir oran öngörülmemiştir. Mevcut ihale sistemimizde % 25 müteahhit karı ve genel giderler karşılığı yerleşmiş ve uygulanmaktadır. Bu bakımdan ödemeye esas genel giderler de %5'e kadar kabul edilebilir.

İdareler danışmanlık hizmet alımı işlerinde hakediş ödemelerini yaparken

1) Personel Ücretleri (SGK primleri, vergiler, kesinti, masraf vb. harcamalar dahil),

2) Kar = Personel Ücretleri x % 20'ye kadar,

3) Sözleşme Giderleri ve Genel Giderler olarak, Danışmanın fiilen yapacağı makul harcamalar karşılığı = Personel Ücretleri x % 5,

4) (Personel Ücretleri + Kar + Sözleşme Giderleri ve Genel Giderler) x % 18 KDV,

neticesinde meydana gelen toplam ödemeyi yüklenicilere yapmaları gereklidir.

Ancak, ... işinde ihale aşamasında teklifler

1. A) TEKNİK PERSONEL GİDERLERİ
2. B) GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR (TOPLAM A'NIN YÜZDESİ OLARAK)
A* ...%
3. C) FATURALI GİDERLER (TAHMİNİ)

şeklinde alınmıştır. Bu işte B) Geri Ödenecek Masraflar kalemi A* % ... olarak sonuçlanmıştır.

İdare tarafından ödemeler yapılırken yukarıda gösterilen kapsamda ve sözleşmesinde belirtilen esaslar dahilinde kanıtlayıcı bilgi ve belgelerin de hakediş içinde yer alması kaydıyla,

55. A) TEKNİK PERSONEL GİDERLERİ; sözleşmenin 55.5.1.2- Teknik Personel Ücretlerinde yazılı esaslar dahilinde hesaplanan ve teklif edilen tutar,
56. B) GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR A* % ...; sözleşmenin 55.5.1.3- Geri Ödenecek Masraflarda yazılı esaslar ve belgeler ile Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği dahilinde hesaplanan ve A'nın % ...'ini geçemeyen tutar,
57. C) FATURALI GİDERLER; sözleşmenin 55.5.1.4- Faturalı Giderlerde yazılı esaslar ve belgeler dahilinde hesaplanan ve teklif edilen tutar, yükleniciye ödenmesi gerekir.

Anılan işe ait sözleşmenin "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 13.1'inci ve "Hakedişler ve ödeme şekli" başlıklı 13.3.1 ile 13.3.2'nci maddelerinde yer alan hükümler uyarınca "GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR" kaleminden ödeme yapılması için yapılan masraflara ait kanıtlayıcı belgelerin yüklenici tarafından idareye sunulması gerekmektedir. Aynı şekilde sözleşmenin "Geri Ödenecek Masraflar" başlıklı 55.5.1.3'üncü maddesinde de bu kalemde belirtilmiş olan yüzdenin sabit olduğu ve yapılacak ödemelerin danışmanın bütün genel masraflarına karşılık olduğu belirtildikten sonra bu kalem altında Danışman'a ödenecek masrafların neleri ihtiva ettiği maddeler halinde sayılmıştır.

Dolayısıyla söz konusu madde gereğince de “GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR” kaleminden yapılacak ödemelerde, madde metninde sayılan masraf kalemlerine ait kanıtlayıcı belgelerin hakediş ekinde idareye verilmesi gerekirdi.

Diğer yandan, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun “Sayıştayın Yetkileri” başlıklı 6'ncı maddesinde yer alan “(1) Sayıştay, bu Kanunla veya diğer kanunlarla yüklendiği görevlerin yerine getirilmesi sırasında kamu idareleri ve görevlileriyle doğrudan yazışmaya, gerekli gördüğü belge, defter ve kayıtları göndereceği mensupları aracılığıyla görmeye, mallar hariç dilediği yere getirtmeye, sözlü bilgi almak üzere her derece ve sınıftan ilgili memurları çağırma, kamu idarelerinden temsilci istemeye yetkilidir.

(2) Sayıştay, denetimine giren işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, kamu idareleri ile bankalar dahil diğer gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir.

....” hükmü ile

Aynı Kanunun “Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu” başlıklı 9'uncu maddesinde yer alan; “(1) Sorumlular veya diğer ilgililer, denetçilerin isteyecekleri bilgi, kayıt ve belgeleri vermeye, işlem, faaliyet ve malların fiili ve fiziki durumlarını geciktirmeksizin göstermeye mecburdurlar.

(2) Sorumlular veya diğer ilgililerce verilemeyen veya gösterilemeyen belgeler ilgili kamu idarelerinden istenir. Sorumlular veya diğer ilgililer belgelerin asıllarını ve aslı gösterilemeyen belgelerin ikinci nüshalarını göstermek zorundadır.

(3) Hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine

ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.

....” hükmü gereğince Sayıştay denetimi ve yargılaması esnasında görülmesine gerek duyulan “GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR” kaleminden yapılan harcamalara ait kanıtlayıcı belgelerin Sayıştaya ibrazı zorunludur.

Danışmanlık Hizmet Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 11'inci maddesinin üçüncü fıkrasında % 20'yi geçmeyecek bir oranda yüklenici karı hesaplanabileceği belirtildiğinden, % 20 oranında hesaplanacak yüklenici karı ile genel giderler ile ilgili bir oran Yönetmelikte belirlenmediğinden, mevcut ihale sistemimizde % 25 müteahhit karı ve genel giderler karşılığı yerleşmiş ve uygulanmakta olduğundan % 5 gibi makul bir oranda hesaplanacak genel giderler dışında kalan tüm harcamaların belgeye dayanması gerekmektedir. Dolayısıyla, anılan işte GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR kalemine ait teklif yüzdesi % ... olduğundan, % 20 kar + % 5 genel giderler toplamı % 25 düşüldüğünde kalan GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR kaleminin % ...'lük kısım için bu kalem kapsamında yapılan harcamaların mutlaka belgeye dayanması gerekmektedir.

Ancak, gerek ödemeye esas ... yılı ödeme emri eki hakedişlerde gerekse yargı raporuna esas sorgu üzerine gönderilen savunma ve eklerinde sözleşmenin;

“13.3. Hakedişler ve Ödeme Şekli

13.3.1. hakedişlere esas olacak geçerli maaş ve SGK

bildirimlerini, fatura, makbuz ve diğer kanıtlayıcı belgeleri İdareye verecektir.” ve

“55.5.1.4-Faturalı Giderler

Önceden İdarenin onayı alınmak kaydı ile yapılan veya İdarece istenecek aşağıdaki hizmetlere ait masraflar, bunları tevsik eden faturalar, makbuzlar, bordrolar ve benzeri dokümanlar esas tutulmak üzere, ...” maddelerinde yer alan kanıtlayıcı belgeler bulunmamaktadır.

Teklif yüzdesi % ... olan bu işteki GERİ ÖDENECEK MASRAFLAR kaleminin % ... ile FATURALI GİDERLER kaleminin; fatura, makbuz ve diğer kanıtlayıcı belgeler ibraz edilene değin, hüküm tesis edilebilmesi için kamu zararının bu doğrultuda yeniden hesaplanarak düzenlenecek Raporun Daireye intikaline kadar konunun hüküm dışı bırakılmasına karar verilmesi gerekir.